

Det hidtidige edb-samarbejde mellem forsknings- og folkebiblioteker

- Indledning** Dette notat er udarbejdet til brug for Biblioteksdatas Sekretariatsudvalg (direktørudvalget).
- Notatet forsøger at udpege de områder, hvor der har fundet et samarbejde sted, men går ikke i dybden inden for de enkelte områder. Det prætenderer ikke at fremsætte fagpolitiske synspunkter eller forhåbninger.
- Uformel kontakt** De første egentlige kontakter mellem forsknings- og folkebibliotekerne på edb-området kan dateres til 1969, hvor der blandt andet i fællesudvalget fandt visse drøftelser sted. Dette resulterede ikke umiddelbart i nogen handling.
- I 1969 besøgte en fælles delegation British National Bibliography i London, hvor den vakte en vis opsigt netop ved at være fælles. Besøget var nok skelsættende for arbejdet omkring MARC-formatet i Danmark.
- Symposium** I 1972 fandt der et uformelt symposium sted mellem repræsentanter for de to sektorer. Emnet var edb-mæssigt samarbejde. Der blev udviklet nogle principper for bibliografisk samarbejde gennem databaser. Materiale herfra er publiceret i et nummer af FEU-nyt.
- Standarder** Det var tidligt erkendt, at forudsætningen for et samarbejde måtte være fælles standarder specielt for katalogisering og format.
- Et fælles udredningsarbejde mellem de nordiske folke- og forskningsbiblioteker blev indledt efter en nordisk edb-konference i 1970. Arbejdet førte til en principiel nordisk enighed i 1973. Herefter er der sket et fælles udvalgsarbejde omkring katalogiseringsregler i Det danske Katalogregeludvalg og for formater i Formatudvalget.
- Disse arbejder har været væsentlige forudsætninger for samarbejde overhovedet og har også betydet en nærmere kontakt og forståelse for hinandens problemer.
- Samarbejdet er fortsat med det endnu ikke afsluttede arbejde omkring emnekatalogisering.
- Repræsentation** Da Folkebibliotekernes edb-udvalg blev nedsat var det naturligt at lade en repræsentant for forskningsbibliotekerne indgå heri. På samme måde har der fra starten været en repræsentant fra folkebibliotekerne i Forskningsbibliotekernes edb-udvalg.
- Dette har betydet en gensidig deltagelse og viden om udviklingen i de to sektorer.

- Kontakt** Ved starten af det første Biblioteksdata følte der et behov for en gensidig kontakt af mere intensiv art. Forskningsbibliotekernes edb-udvalg nedsatte en kontaktgruppe, som blandt andet skulle varetage kontakten til Biblioteksdatas projektstyringsgruppe. Der blev afholdt et mindre antal møder, men den ønskede sammenhæng blev ikke opnået. I de sidste år indtil revisionen af Biblioteksdata-aftalerne var der ikke tale om formaliseret kontakt.
- Status quo** Efter etableringen af de nye Biblioteksdata-aftaler og efter bevillingen til forskningsbibliotekernes edb-arbejde er der sket en intensivning.
- Biblioteksdirektøren er indtrådt i Forskningsbibliotekernes edb-udvalg og en medarbejder i Bibliotekstilsynet er indtrådt i udvalgets kontaktgruppe.
- De nye Biblioteksdata-aftaler indeholder blandt andet det nye, at forskningsbibliotekerne er repræsenteret i de to fælles organer i Biblioteksdata.
- Enkelte tiltag** Der har ikke været mange forsøg på fælles udvikling eller systemer. Nævnes skal dog to forsøg:
- Bibliotekscentralen har gjort sporadiske forsøg med at udnytte forskningsbibliotekernes ISBN-projekt til fremfindning af udenlandske bibliografiske oplysninger. Disse forsøg, som er udført i år, har endnu ikke givet nogen afklaring af et eventuelt samarbejde på området.
- Forskningsbibliotekernes edb-kontor har gjort forsøg med et enkelt magnetbånd med data fra Dansk Bogfortegnelse. Båndet opfyldte ikke de internationale standarder, og der har ikke fra Bibliotekscentralen været interesse for at gå videre med dette forsøg trods forskningsbibliotekernes store interesse heri.
- Specialudvalgenes betænkninger** Edb-samarbejdet mellem forsknings- og folkebiblioteker er berørt i specialudvalgene 4, 7 og 8. Alle steder nævnes det som fagligt værdifuldt for den enkelte sektors edb-udvikling, at der finder et intensivt samarbejde sted.

MHe